

S.E.

Ze dne 24.listopadu 1956

16,10 hod.

Voláme KSČ.

V dnešním pořadu pro členy KSČ přečteme obvyklý dopis od exulanta Jaroslava z New Yorku. Dopis je určený jeho příteli komunistovi, který zůstal doma v Československu.

Tady Jaroslav,

to nebylo jenom v Praze tam v nočních klubech 3.listopadu partajní smetánka oslavovala útok sovětských tanků na Budapest.... ve východním Německu v Berlíně. Patrně také v Bukurešti a v Sofii. Ve východní zoně Berlina se partajní smetánka sešla k oslavě sovětských tanků v lékále, který se jmenuje Budapest. V Praze prý byla děsná pitka v hotelu ALCRON. Někdo se nad tím pohoršoval, nikdo nechápal, jak mohou být lidé tak zvrhlí, aby masakr zalévali šampanským a při slově Budapest, aby vyprskávali v bezuzně výbuchy smíchu. Podle mého názoru to není v pravém slova smyslu zvrhlost. Je to histerická reakce na ty dny příšerného napětí a strachu. Napětí a strachu partajních bonsů a režimistů, když se zdálo, že maďarská revoluce zůstane vítězná, aniž by se Moskva odhodlala k intervenci ... Když se Moskva k intervenci s tanky odhodlala, to napěchované napětí a ten nastádaný strach najednou povolil a z toho ta histerická reakce. Ty nekontrolované výbuchy smíchu, ty pitky. To není vůbec nic divného. Docela obyčejný psychologický úkaz. Lidé, kteří cítili solidaritu s revolučním lidem ti ve dnech sovětského tankového náporu upadali do deprese. Lidé, kteří se viděli v kůži maďarského Erne Dere a maďarských Stbáků ti propadli histerickým výbuchům smíchu. Na všech projevech komunistických oficiálů od té chvíle cítí příznaky, že se jim uvolnilo, prolistují si Rudý Právem. Histerické orgie, vítězslavné křepení. Ten strach a napětí, to muselo být do 3.listopadu něco nepředstavitelného. Poněvadž takto by nemohli histericky reagovat. V jedné z takových poznaměk plných histerické úlevy, nějaký redaktor Rudého Práva dokonce popřel svou existenci, že prý neexistuje. Prý jsem si tě vymyslil. Poněvadž nikdo kdo je v exilu nemůže mít mezi komunisty žádného přítele. A kdo něco sděluje domů přes technické zařízení Svobodné Evropy nejen, že nemůže mít přítele mezi komunisty, ani mezi nekomunisty prý ne. Myslím, že by bylo plané o tom takhle debatovati, nebo chtít evidentní nesmysly výslově vyvracet. Myslím, že je dobré se znova zamyslet nad tím, jakto, že v té východoevropské revoluci, která v různých podobách za železnou oponou probíhá všude. Ze tam v řadách revoluce, nebo dokonce, jako předvoj revoluce proti totalitním režimům stojí komunisté. Ne jestli jsou přátelé Svobodné Evropy a nebo neprátelé Svobodné Evropy, to je vedlejší, o to nejdé. Jde o to, že je jedna sorta komunistů, kteří jdou aktivně proti režimu. Ríká se, že je to tentokrát revoluce protikomunistická. Je mi jasné, že to nesedí.

Když mají na ni účast někteří komunisté, není docela přesná říkat tomu revoluce protikomunistická. Já bych vždycky raději řekl revoluce protitotalitní. V Maďarsku byl v revolučních dnech švýcarský novinář P. Schmid? To co je tobě, jako protitotalitnímu komunistovi jaksi samozřejmé, to je pro takového zahraničního novináře oběd. Schoval jsem si schválně od Petra Schmieda jeho reportáž, aby ti mohl ten kousek o komunistech v Maďarské revoluci přečíst. Petr Schmid mluvil s jedním redaktorem maďarského časopisu Pravda. Ne, stalinská Pravda, to byl časopis vzniklý snad teprve předvečer revoluce. Poslechni si jak ho ten Švýcar popisuje. Onen mladík patřil k neobyčejně zajímavému novému typu lidí. Typická nejen pro Maďarsko, ale pro všechny satelitní státy. Pod rudým režimem si osvojil marxistickým způsob myšlení a vstoupil do boje, ne snad ve jménu kapitalismu, nebo ve jménu demokracie západního rázu. Naopak právě proto, že to byl marxista, proto se obrátil proti komunistickému despotismu. Jako proti něčemu výslovně nemarxistickému. Argumentoval, komunisté nejsou žádní skuteční marxisté. Už proto ne, že si myslí, že dokáží takový historický proces, jako je hnutí za svobodu potlačit násilnými metodami. Já, jako skutečný marxista řekl, řekl věřím na nevyhnutelnost historických procesů. My jsme si plně vědomi, že ted nějaký čas nastoupí vlna teroru a komunistické reakce. Ta, ale nezábrání tomu, aby se nakonec nenašplnil, zákon histerie který je na naší straně. Na to prý se P. Schmid mladého komunisty zeptal, to tedy znamená, že se tedy ted vzdáte. On na to řekl vzdát se to není to slovo. Víme přece, že revoluce propukla spontáně, vypukla v okamžiku, kdy policie zahájila palbu na demonstraci našich studentů a že se v okamžiku bez nejmenší přípravy zorganizovala. Tak, jako máte nasycený roztok dotknete se ho dřívka a ono se to zhlukne do krystalů. A zrovna tak se zase spontáně rozptylíme. Petr Schmid měl tento rozhovor někdy na začátku listopadu. Od té doby se zase vývoj... avšak od té doby se revoluce dostala do nové fáze a znova se krystalovala. Tentokrát do revolučních krystalů dělnických rad, které právě v těchto dnech měří svoje síly v dramatickém souboji s Jánosem Kadarem. Ale, abych neodbihal. Ten nový typ mladých komunistů, řekl bych, že se extrémně setkávají. Jsem přesvědčen, že tito mladí komunisté, kteří z Marxe načerpali dost, aby se vyznali v zakouřeném bludiště partajní propagandy a politiky, že mají hrozně blízko k těm komu se říká starí komunisté. Ty staré kádry předválečných dělníků, ti starí i ti mladí. Dělníci nekomunisté, rolníci a vůbec občanstvo. Ty všechny v revoluční výhře stmeluje v jeden celek, spojený společným zájmem všech na svobodném a civilisovaném životě. Ti komunisté v tom revolučním procesu však hrají speciální úlohu. Oni jsou ti, kdo umějí prohlédnout ten hlavní trik totalitního režimu, že se totiž totalitní režim tou marxistickou, socialistickou ideologií jenom maskoval, jenom se tím maskoval, aby lidem se sklonily k socialismus a dělnictvu stížil orientaci. Nuže tito komunisté se účastní revoluce s ideových pozicí socialismu a dělnické třídy. Proti

Když mají na ni účast někteří komunisté, není docela přesná říkat tomu revoluce protikomunistická. Já bych vždycky raději řekl revoluce protitotalitní. V Maďarsku byl v revolučních dnech švýcarský novinář P. Schmid? To co je tobě, jako protitotalitnímu komunistovi jaksi samozřejmé, to je pro takového zahraničního novináře oběd. Schoval jsem si schválně od Petra Schmieda jeho reportáž, aby ti mohl ten kousek o komunistech v Maďarské revoluci přečíst. Petr Schmid mluvil s jedním redaktorem maďarského časopisu Pravda. Ne, stalinská Pravda, to byl časopis vzniklý snad teprve předvečer revoluce. Poslechni si jak ho ten Švýcar popisuje. Onen mladík patřil k neobyčejně zajímavému novému typu lidí. Typický nejen pro Maďarsko, ale pro všechny satelitní státy. Pod rudým režimem si osvojil marxistickým způsob myšlení a vstoupil do boje, ne snad ve jménu kapitalismu, nebo ve jménu demokracie západního rázu. Naopak právě proto, že to byl marxista, proto se obrátil proti komunistickému despotismu. Jako proti něčemu vysoce nemarxistickému. Argumentoval, komunisté nejsou žádní skuteční marxisté. Už proto ne, že si myslí, že dokáží takový historický proces, jako je hnutí za svobodu potlačit násilnými metodami. Já, jako skutečný marxista řekl, řekl věřím na nevyhnutelnost historických procesů. My jsme si plně vědomi, že ted nějaký čas nastoupí vlna teroru a komunistické reakce. Ta, ale nezábrání tomu, aby se nakonec nenašplnil, zákon histerie který je na naší straně. Na to prý se P. Schmid mladého komunisty zeptal, to tedy znamená, že se tedy ted vzdáte. On na to řekl vzdát se to není to slovo. Víme přece, že revoluce propukla spontáně, vypukla v okamžiku, kdy policie zahájila palbu na demonstraci našich studentů a že se v okamžiku bez nejmenší přípravy zorganisovala. Tak, jako máte nasycený roztok dotknete se ho dřívka a ono se to zhlukne do krystalů. A zrovna tak se zase spontánně rozptylíme. Petr Schmid měl tento rozhovor někdy na začátku listopadu. Od té doby se zase vývoj... avšak od té doby se revoluce dostala do nové fáze a znova se krystallisovala. Tentokrát do revolučních krystalů dělnických rad, které právě v těchto dnech měří svoje síly v dramatickém souboji s Jánosem Kadarem. Ale, abych neodbihal. Ten nový typ mladých komunistů, řekl bych, že se extrém, setkávají. Jsem přesvědčen, že tito mladí komunisté, kteří z Marxu načerpali dost, aby se vyznali v zakouřeném bludišti partajní propagandy a politiky, že mají hrozně blízko k těm komu se říká starí komunisté. Ty staré kádry předválečných dělníků, ti starí i ti mladí. Dělníci nekomunisté, rolníci a vůbec občanstvo. Ty všechny v revoluční výhře stmeluje v jeden celek, spojený společným zájmem všech na svobodném a civilisovaném životě. Ti komunisté v tom revolučním procesu však hrají speciální úlohu. Oni jsou ti, kdo umějí prohlédnout ten hlavní trik totalitního režimu, že se totiž totalitní režim tou marxistickou, socialistickou ideologií jenom maskoval, jenom se tím maskoval, aby lidem se sklonily k socialismu a dělnictvu stížil orientaci. Nuže tito komunisté se účastní revoluce z ideových pozic socialismu a dělnické třídy. Proti

dnešní totalitě se dá bojovat z pozic vývojově překonané minulosti a nebo z pozic budoucnosti. Ten nový typ proti-totalitních komunistů ten cítí, že má budoucnost na své straně. Cítí se zajedno s historickými silami. Domnívám se odsud zdálky, že jsou proto schopni daleko snáze překonat depresi, kterou v každém člověku kromě stalinčíků musí na chvíli dosavadní vývoj maďarské revoluce vyvolat. A v tom vidím jejich důležitost. Mám důvěru, že k nim patříš i ty.
Tvůj Jaroslav.

s

///